

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-84

2.2.2024

Tryg Forsikring NUF

Retts hjelp

Tvist mot velforening – én eller flere tvister? – fal. § 8-5.

Sikrede var i 2017–2019 som én av flere sameiere i tvist mot Kartverket om sletting av avtale om forkjøpsrett for medlemmer av en velforening. Sameierne vant ikke frem. I 2022 fremmet sameierne krav om bortfall av forkjøpsretten direkte mot velforeningen. Kravet ble bestridt. Sikrede søkte 12.1.23 om retts hjelpdekning for tvisten mot velforeningen, men foretaket avsto dekning med henvisning til at meldefristen var oversittet. Sikrede mente på sin side at tvisten mot velforeningen var en ny tvist mot en ny motpart på et annet grunnlag enn den tidligere saken, og at meldefristen derfor var overholdt. Nemnda kom til at de to sakene om forkjøpsrett måtte regnes som én tvist, og at meldefristen derfor var oversittet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under retts hjelpdekning og spørsmål om meldefristen er oversittet, herunder om det foreligger ny tvist.

Sikredes forsikring omfatter dekning av utgifter til retts hjelp med forsikringssum kr 100 000 for hver tvist, men der det er tre eller flere parter på sikredes side, vil forsikringssummen utvides til kr 250 000.

Tvist er definert til når et krav er fremsatt og bestridt, og videre:

En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag, og som kan fremmes i samme sak for domstolen, regnes som en tvist.

Av vilkårenes pkt. 4.2 fremgår det at blant annet at følgende ikke dekkes:

Forvaltningsvedtak

Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift som er pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt.

Av pkt. 6.1 om meldefrist fremgår følgende:

Vil sikrede søke erstatning under retts hjelpsforsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at tvist er oppstått og advokat eller registrert retts hjelper er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Meldefristen ved tvist som gjelder offentlige forvaltningstiltak regnes fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandlingen er fullt ut utnyttet. Ved tvister som alene hører inn under en særdomstol regnes meldefristen fra det tidspunkt hvor saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Av forsikringsbeviset fremgår det på s. 2 at:

VÆR RASK MED Å MELDE SKADE

Ved skade må du så snart som mulig melde fra til selskapet. Er ikke kravet meldt innen ett år etter at du fikk kjennskap til de forholdene som begrunner kravet, kan erstatningen falle bort.

Sikrede var én av flere parter som eide leilighet i et sameie. Sameierne hadde intern forkjøpsrett til leilighetene i sameiet. I tillegg hadde det siden tidlig 80-tall vært tinglyst en avtale om forkjøpsrett for medlemmer i en velforening.

Enkelte av sameierne mente i 2017 at forkjøpsretten for velforeningens medlemmer måtte slettes, og det ble fremmet krav om dette overfor Kartverket. Kartverket fattet vedtak om sletting, men velforeningens medlemmer innga klage på vedtaket. Klagen ble tatt til følge, og slettingen av forkjøpsretten ble omgjort, slik at det igjen var tinglyst forkjøpsrett for medlemmer av velforeningen.

Enkelte sameiere var uenig i omgjøringen og anket til lagmannsretten 12.4.19. Sikrede ble etter det opplyste først part i saken ved denne anken. Anken ble forkastet ved kjennelse 22.5.19.

Sikrede, og noen av de andre sameierne, engasjerte advokat for å vurdere gyldigheten av den aktuelle forkjøpsretten som velforeningens medlemmer hadde. Sikrede, og de andre sameierne, hadde i saken med Kartverket vært representert av en annen advokat.

Advokaten tilskrev velforeningen i januar 2022 og sendte prosessvarsel i februar 2022.

Velforeningens advokat svarte i mars 2022 at det mente at deres rettigheter ikke var falt bort og ikke var i strid med eierseksjonsloven. I juni 2022 tok advokaten på vegne av fire sameiere, herunder sikrede, ut stevning mot velforeningen med krav om bortfall av forkjøpsretten.

I tilsvaret bestred velforeningen at det var grunnlag for bortfall, og det ble også stilt spørsmål ved om velforeningen var rett innklaget ettersom det var de enkelte medlemmer som hadde forkjøpsrett, ikke velforeningen som sådan.

Sikredes advokat søkte 12.1.23 om rettshjelpdekning for tvisten. Foretaket avslo dekning med henvisning til at meldefristen var oversittet.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp for tvisten mot velforeningen om gyldigheten av forkjøpsrett, og anfører at dette ikke er samme sak som den tidligere saken som verserte vedrørende sletting av forkjøpsretten. Dette må gjelde selv om sakene gjelder den samme forkjøpsretten. Den gang var det krav om sletting overfor Kartverket som er et forvaltningsorgan, og beviskravet var "åpenbart opphørt". Nå er det reist sak for domstolen med krav om at forkjøpsretten er bortfalt, og kun vanlig bevisbedømmelse gjelder. Sakene har ikke samme rettslige grunnlag, og verken Kartverket eller domstolen har tidligere tatt stilling til kravet om opphør etter løsningsrettsloven. Tvist om bortfall av forkjøpsrett er en ny tvist, og meldefristen er overholdt.

Saken gjelder samme forkjøpsrett som saken i 2017-2019, men saken har ikke samme motpart idet den første saken gikk mot Kartverket med krav om sletting av forkjøpsretten i forhold til tinglysingslovens regelverk, mens det i den saken det søkes om dekning for nå er velforeningen som er motpart. Selv om det er sammenheng mellom sakene, strider det mot den vanlige rettsfølelse å legge til grunn at det er samme tvist.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at meldefristen er oversittet. Tvisten det søkes dekning for er å anse som en del av den tvist som verserte i forvaltningen, og som lagmannsretten avsa kjennelse i 22.5.19. Kravene er i dette tilfellet oppstått med utgangspunkt i samme faktiske forhold, altså bortfall av samme forkjøpsrett i den samme velforeningen. Bortfallet av forkjøpsrett som den felles bakenforliggende årsaken, tilsier generelt at det foreligger ett forsikringstilfelle hvis det er nærhet i tid og rom, se FinKN 2014-265. At de rettslige grunnlagene og beviskravene er ulike bør ikke ha avgjørende betydning. Etter en helhetsvurdering er foretaket av den oppfatning at kravet gjelder samme forsikringstilfelle som rettssaken i 2019. Meldefristen er oversittet fordi

de administrative klagemulighetene i saken var uttømt før oversendelsen til lagmannsretten den 12.3.19. Sikrede hadde således et krav å melde over rettshjelpsforsikringen etter at klagemulighetene innenfor forvaltningen var uttømt, og senest ved søksmål når saken ble oversendt lagmannsretten den 12.4.19. Melding om rettshjelp ble først inngitt 12.1.23.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning for tvist om gyldighet av forkjøpsrett, eller om meldefristen er oversittet.

Det følger av forsikringsavtaleloven § 8-5 at meldefristen er ett år fra sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet mot foretaket.

Det er enighet om at melding om rettshjelp ble inngitt 12.1.23. For å avgjøre om meldefristen er overholdt, er det følgelig nødvendig å ta stilling til om den saken det søkes om dekning for nå er å anse som en ny tvist, eller om den må regnes som en del av den tvisten som har versert om forkjøpsretten tidligere.

Sikredes rettshjelpsforsikring omfatter utgifter til rettshjelp når sikrede er part i tvist. Tvist er i vilkårene definert som oppstått når et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig. Det fremgår også av vilkårene at en sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag, og som kan fremmes i samme sak for domstolen, regnes som én tvist. Utover dette gir imidlertid vilkårenes ordlyd liten veiledning i hvordan man skal vurdere om det er tale om én eller flere tvister.

Nemnda forstår saken slik at nåværende sak er en følge av lagmannsrettens kjennelse i 2019 vedrørende omgjøring av sletting av forkjøpsretten i den forstand at om sikredes krav ble tatt til følge i denne dommen ville det ikke være nødvendig med ny sak. Det er derfor direkte årsakssammenheng mellom resultatet av den første saken og den nye tvisten. Nemnda har i flere saker lagt til grunn at to saker skal anses som én tvist dersom det er direkte årsakssammenheng mellom sakene, jf. eksempelvis FinKN 2019-816, 2019-472 og 2020-280.

Ut fra dette må de to sakene om forkjøpsrett regnes som én tvist, og meldefristen er da oversittet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabeth Okkenhaug (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).